

Forordning

A H N E N D E

U P P R A X A N D E U N G E D D O M S

CONFIRMATION.

O G

Stadfesting

I Håns SKJØNNHED.

SKJØNNHEDS-Berg Slotte, Paa 13. Januarij 1736.

Prentud aa Høosum i Hialstadal Anno 1749.

Nier Christian Siötte , af Guds Naad / Konungur ad Danmark og Norvegi / Vinda og Gauta / Hertoge i Slesviß / Hol- stein / Stormaren og Dytmerßen / Greife i Oldenborg og Delmenhorst.

Giorum öllum Bitanlegt , ad Nier epær gooda og vels
gründada Þfervegan , sem og nokkra Biskupa Borra , af vorre Tit. Skipan , i stærstu
Undergefne Öfs tilfenda Uthþeynfling , höfum funded , ad Borum fieru og trölyndu
Undersaatum , einkanlegast þeim uppvarpande Ungdoomi til Gagns og Uppbyggingar
verð a meige , sw fyrir æred laungum Tjima i ymsum Stodum i Christendoomen
insærða , og i mörgum Evangeliskum Sofnudum , sierdeilis , i Borum eigin Hertuga og
Herra. Ömum ad miklu leite nu veniuleg orðen Barna Confirmation , edur Öpen-
berleg Stadsefting i þeirre Naad , sem þeim var veitt i Skjirneße , þeirra Barna , nefnes-
lega sem i fyrsta sine vilia ganga til Guds Vords , yrde og so lifka Tnsærð og vidteken i
baadum Borum Rikium Danmark og Norveige , ad Mesi því betur uppfæddu Born-
en til so heilags Berks , sem Þrofun Alltarekens Sacramentis er , samt kostgæfelega
uppvækte þau til stodugs Trostkapar i þeirre Naad , sem þau hafa feinged i Skjirneße ,
lifka eirneß ad þeir fullordnu annistær yrðu a þan Saattriala , sem þeir hafa heited Gu-
de i Skjirneße , og a þa Losun , sem þeirra Gudsfedgin hafa giert fyrir þa ; So ad með
þessum Hætte öllum Soofnar. Mönnum Tnelega iurætt verði þeirra Skyllða , og þeim
fullkomeß Uppvæking gefest til allrar goodrar og avarptarsamrar Uppbyggingar i þeir-
ra Christendome. Þess vegna er Þor Allra. Naadugaste Vilie og Skipan , ad þetta
Christelega , gamla , Notsamlega og Lossverða Berf uppbriest a þan Hætt , sem hier
er fyrir skrifadur , og framslitiret i öllum Sofnudum i baadum Borum Rikium , og
stadfastlega geimest , nefnelega :

1. Barna confirmation og Tsvijgsla , so og þeirra Öpenberlegt Examen og Þf-
erþersla skal vera Almen Regla og fullkomeß Skyllða , sem öll Born i Sofnudenum ,
eingu fraßkildu , af hverin hellst Stande og Virðugleika þau eru , skulu Öbrigðanlega
tilskoldast , so ad eckert Mañareinar Mit Örfake hina minstu Mislið i Samfundum.

2. Eirneß Born meiga confirmerast , sem eige hafa aður geinged i Skoola , eða
þered uppfædd i þeim sierlegustu Christendoomsens Hofud. Öreimum ; En þar eingit
open.

openberer Skoolar eru siptader i Söfnudenum, þa skulu þau fyrst af Diakonum, edur öðrum háfum Máne, leidast til að þekja Gud, áður en þau að sjóðustu verða af Prestenum upprædd i Skilninge Fræðasia, yfirheyrð og confirmerad.

3. Ef þvi marger Foreldrar gleyma fyrst og opt síne Skýldu, i þvi að laata uppfærdá sín Børn i Tíma, þa skal Kieimadurinn i Söfnudenum gefa goodar Viatur að, hvert þeim Børnum, sem siarlega ætíð sner ad ganga til Guds Bords (uppa hver hafi i Tíma skal gjöra sner Registur, að so miklu leita sem orðet gietur) hefur vered af þeirra Foreldrum halded i Skoola, en hase þeir vered hirdulauser i þvi, a hafi ad upporva þar þar til; Vilie þeir a eingan Hatt laata uppræda sín Børn, og Børnen nær þau framsoma eru oupplyst, þa skal Kieimaduren þau ei confirmera, alle so seinge þau eige hafa bette Uppfræding feinged.

4. Kieimaduren skal ei alleinasta i þeim vanalegu Examinibus i Kyrkluise, æfa þau Børn framur öðrum með Spurningum og Andsvorum, sem framboden verða til Confirmation, heldur og eirnen skal hafi Avenu áður, en hafi hugar þau mune vilia framkoma, laata þau þess a miklum, epter þvi sem hafi Embættis Kringumstædur eru, soma til sín i sitt Hús, til að undervisa þeim i þeirra Christendoome, með þeim Hætte, að þau ei einasta saxe Skilning ær Meinungu, epter Book: Stafum, i þeim Naudsynlegustu Ervarænar Greinum, heldur og eirnen verde upphvott til að nær þar af lifande Þekkingu og yðfest þar i; So að Børnen, under eins og Guds Sænde verða þeim fræptuglega og alvarlega fyrir Siöoner sett og iðvætt, uppvælist til að giesfa Róm Sænskanum, og saxe sanna Smeck og Andlega Reynslu til að eptersylgia hönum i þeirra Liferne og Framferde: I Einu Orde að seigia, komest til sáttar Hiartans og Siðsins Umvendunar

5. Það Confirmations-Tímanum viðviðkur, þa skal, að Dæme þeirrar Fyrstu Kyrklu, sá Fyrste Sunnudagur epter Vassa, sem kalladur er: Quasi modo geniti, þar til vera skipadur; En hvar Sæfnaderner eru stóorer, maa sá Fyrste Sunnudagur epter Michaelis Messu, eða og þar Sooknerner eru æred stóorar, sá Fyrste Sunnudagur epter Njitt Ar, þar til haldast: Kieimaduren skal epter síne goodre Skynsæne hafa Viatur ær, að ei verde moost Ofmorgum teked i Senn til Confirmation, og að fremur sie gjætt að þeirra Dugnade en Aldre. A þeim Dögum, sem sikkader eru til Confirmation, skal Presturen, Dagen sem Confirmationen ær að haldast, haga so síne Predikun, að hun verde sem allra styttest, so að öll Guds Pioonuflugjörd með Predikun, Saung og Confirmation endest eins snemma og vant er, að ei verde fyrir Fookenu tased, eða það þurfe að sína sner Orsk til að ganga vör af Kyrkluise, áður en Confirmationen, og öll Guds Pioonuflugjörd er til Enda. Þess vegna vilium Bier Allra Naud ugast, að eingæn Communion edur Sacramentis Framreidsla sie ær þeim Dögum framæn, sem Confirmationin framsifer, En i Borum Konunglega Residentz-Stad Kaupmannahöfn, og sliikum Stodum, hvar Sooknar-Fooked er margt, og þess kæn við að þurfa, maa Communionen, ær þeim somu Dögum, i Staden fyrir Hæro Messu af Hende hefast i Morgun-Messu.

6. Þegar líjdur að þeirre Ársins Tíð, sem Confirmationin og Stadfestingin uppá Skjarnar-Raðena skal halldast, skulu Foreldrarner láta Ríenemañen vita i Tíjma, að þeir eiga Børn, sem erlud eru til að confirmerast, hvor hañ laate koma til síñ heim i sitt Hús, að hañ vita faae, hvorñ þau grundvöllud eru i sínum Christendoom, yferþeyre þau og uppræde; En hvað morgum Biskum fyrir Confirmationena, þvílíkt skule giorast, er hvørs eins Ríenemañs goode og glegnelegre Skynseme tiltrwad að athuga, so og, að hañ hegde sier, epter þeim Krijngumstædum, sem víðkoma hañs Söfnude, og epter því sem þeirra Raubhurst wíkrekur; Að minsta Koste, skal þvílíkt fle hañfu Wíffere aður, og Þvíðbar i hvorre Bisku. A þeim Stædum, hvor Þvær edur fleire Þrúðikaner eige halldast, eða Embættis Urriettingar eru ei so margar, skal Ríenemaduren taka Børñen á Sunudagen epter Messu, og um Gostuna epter Passions-Þrúðikunena i Biskupne heim i sitt Hús, og uppræda þau, því Børñen eru opt i Siarlægð, og á öðrum Dögum hlíota þau að giegna sínu Erfiðe og Wífu.

7. Það Uppfræðinguna i sier sialfre ahrærer, þa á Ríenemaduren að Kapp- Kosta, að hañ gíore hana so skilmerkelega og Vinsamlega, sem hañ best gietur; Og nær hañ framtelur þau Guddoomlegu Sannænde, skal hañ víð hvoria Grein framfæra nockrar Siarta-giegunum-þreyngiande Uppvakningar til allra Guðligrar Þekana að Kost-gíefa, Þess á míllum spyrre hañ Børñen, hvort þau hafa eige reput og fornumed neitt af þeim eða þeim Sannleikfins Krapte i sínum Saxum; Og so sem hañ uppræder þau oll sameigenleaga, skal hañ Endur og Sínum taka það Eina og Ánád Bærned fyrir sig sier i Lage, og spyrja það um þess Salar Afgiekomulag, hvort það merke hjar sier nockra Umvendan og Erw, og vite hañ til hvorra Synda Eitt eða Ánád Bærn er hneigt, og hvorñen fyrir því er ástatt i Einhverium sierlegum Krijngumstædum, skal hañ af Medaunifunarsömum Ríerleika setia sama Bærne fyrir Sooner þess Salar Eymdarlegt Afgiekomulag, og áñaðhvort síja því og gíefa Takefære til sanrar Umvendunar, Ellegar Stadfesta það i því hinu Gooda.

8. Ef Ríenemaduren reyner, að gíordre anægianlegre Uppfræðingu, að þau eða þau Børn eru eige i því Afgiekomulage, að hañ meige þau confirmera, þa býrjar honum i allre Afseme að setia þeim og þeirra Foreldrum það fyrir Sooner, sáñfæra þau þar um, og Raðleggja þeim að láta þvílíkt Heilagt Bærk, bíjða til nærsta Tíjma þar epter; En wílie þeir ei með goodum Ödum það skíla, skal hañ víjfa þeim frá, þo með þeirre Forsíalme, að hvað hellst hañ gíorer i því Efne, þa sie hañ alltíð skyldugur það að forsvara, ef Bærned eða þess Foreldrar kúña á Tilhlýðlegum Stædum að kvarta yfer Ríenemañenum, ef þeim káñ þýfa sier vera i nockru þess Hattar Opæñberlega ofþjingt af honum; En þau Børn, sem hañ sáñlega reyner duganleg og hentua, þeim skal Ríenemaduren, þegar líjdur under Confirmations-Dagen, undervíjfa um Confirmationens-Eigenlegleika, Hattatalag og Heilagleika, að þau þa siarf skule Þreka og stadfesta þa Sattmaki, sem Guð-Fedginen víð þeirra Skíjñ gíordu fyrir þau, og að þau nu á þessum Dögum Ransake sig vet fyrir Guðe, hvorñen þau hafa halldeð síñ Skíjñnar-Sattmaki, og hvort þau síñe sig i því Afgiekomulage, sem Guð hafde veitt þeim og

unt i Skirnæne, Aðars siou þau eige verd ad framfoma fyrer Drottæn, eda Augsyn
nocturs Christens Sæfnadar.

9. Kieñemadureñ skal Altta Dogum ædur laata Sefnudenñ vita, nær Confirmationen
skal halldast; En æ Confirmation-Dogenum skal hañ af Kostgiasne leita þess
Efnis, med hveriu hañ i siñe Predikun wþijde þessa Siørnings Vigtugleika, og jafn-
framt uppørve giörvallan Sefnudenñ til Hiartanlegrar Bænar fyrer þeitt, sem þa skulu
confermerast; Þess vegna skal hañ siakfur af Predikunar-Stoolnum, æsamt Sefnu-
denum, ætalla Gud med Hiartnæmre Bæn.

10. Þegar Confirmationen æ ad flytiast, skal strax epter Predikunena, ædur en
su Gudlega Confirmation Framfærsla byriast, hestast ad syngia: Kom Skapare
Heilage Ande; Al medan latre Kieñemadureñ Borneñ foma iñar fyrer Altared, eda
gaunge hañ fram æ Kyrkju-Goolfed, hvar Piltarner skulu standa vid eina Sijdu, en
Strofkurnar vid adra; Sijdan byrie hañ þetta Heilaga Berk med Hiartnæmre Bæn,
bræke stuttan Formala, æn laangrar Rædu, því hañs Embatte er þa hid hellsta ad
giefa Bornunum Orðok til med Spurningum, ad giöra solum Sefnudenum Grein æ
þeirre Bön, sem þau hafa: En i Yferheyrslune siakfre yferfare hañ añadhvort þa Jist
Hofud-Parta Fræðana, ellegar take hañ fyrer sig Midur-Radan Erwar: Greinana i
þeim Saluhialplega Samleika, eda og Parta Ydranareñar; Og leitest vid ad sak
hina adra Erwareñar Articula hia þeim Jshrycta: Þessu næst vike hañ frar Bar-
ne til Barns, og gaunge ecke fyrer nockra sierdeiles Giedsmuna Saker fram hia neinu
þeirra, því hvort Eitt Barn skal laata Sefnudenñ þepra hvad þad þesur lære. Ef Eitt
hvort Barned gietur elge svarad til eirnær edur añrar Spurningar, þa gaunge hañ
fram hia því og spyrle hitt añad ad því, sem stendur nærst, og þad æn þess, ad Qvirða
hid añad Barned med hinu minsta Orde fyrer Sefnudenum, því Kieñemadureñ skal i
þessu Heilaga Berke fordast alla Hrecke og Mañgreinar Alt; Þyke þonum Borneñ
svara eige noogu skjit og skilianlega, þa æmyñe hañ þau med Hægd ad tala diarflega,
og so hætt, ad Goolfed fare skiled.

11. Þegar Examen er endad, byrie Kieñemadureñ siakfa Confirmationena, og
syne Bornunum og viise hvad mikelsverdur þeirra Skjirnar: Sættmæle er, seige þeim
og, ad þau skule nu siakf Jtreka þad, sem Gud-Gedgineñ vid þeirra Skjirn hafa Ford-
um Gnde heitad og losad þeirra vegna, skal hañ og uppvefka þau til ad Jhuga þetta grand
varlega. Þar epter spyrle hañ sierhvort Barn sier i Lage og wt af fyrer sia, hvort þad af
ollu Hiarta afneite Dioffenum, og ollu hañs Athæse, og ollum hañs Berkum? (sem
ædur æ vel ad wtiskjraft, hvad þad þesur ad þjida) þar nærst hvort þad af ollu Hiarta
trwe æ Gud Godur, Son og Heilagan Ande? (Epter þad Prestureñ þesur fyrst wt-
lidad vel Mætturu og Eigenlegleika þeirrar Saluhialplegu Erwar.) 3 Þridla
Marta, hvort þad vilie standa stogugt i þessum siinum Skjirnar: Sættmæla fram til
siñar siðursti Saluhialplegu Endahættar? Þa skal Barned med skjru Jai þad sa-
ma stadfesta og fræptugt giöra, og Handsala þad Prestenum. Þegar sa sem confir-
merast skal, þesur þetta giört, þa legge Kieñemadureñ, epter Christi Dæme, siina Hond,

þessar Barnsins Hofud, og gjöre stutta Bæn, Þessarar Meiningar.

Sax Þrij-Eine Gud, sem Þyrrum hefur medtekið þig að vera sitt Barn í þeirre Heilögu Skjirn, og gjört þig að Erfingia enslißs Þiðs, hañ virstest að viðhallda þier í þessare þiñe Skjirnar-Rað, allt til þiñar Saxluskauplegu Endalyektar; Hañ giese þier Stoduglynde í þiñe Trw, til Belsferdar þiñe Saxlu!

Þegar þesse Þijgsla er gjört við hvort Eitt Barn, þa halðe Keñemadureñ favorda Raðu, og syne með þeñe Børnunum, Þyrst hvað þau nu hafa gjört og heited Gude, og að slíkt sje fullkomeñ Eidur fyrir DRottne, hvors vegna þau því miklu heldur sjeu Skuldbundenð að hallda þess Trwlegar og Fastara við þaß Endurngada Saxt maula, samt alldrei nokru Siñe yfergiesa þau sönu Evangelisku Trwarbrogd, eða í þeirra Þijferne og Framferde vißia frá þeim Sañendum, sem þar i eru inefaleñ, hvor þau hafanu meðkient og svared sig til.

Þ Alñan Marta, skal Keñemadureñ uppveßia þau Afßiceru Børn til sañarlegs Hiartans Paßlætis við Gud, fyrir þa Rað, sem Gud hefur laated fráñ við þau koma í Skjirneñe, og fyrir þa Þeckingu, þeim er nu veitt að þeim rletta Þelge til Þiðsins, og að þau nu skulu öðlast þa Rað, að inñakast í þeirra Tölu, sem niöota Sates við Jesu Børð.

Þ Þridia Marta amþyñe hañ þau og Hiartanlega til að ihuga vel síñ Skjirnar Saxtmaala, hvern þau hafa nu með Eide stadfest, og að þau laße alla Þeröldena sja og þeckia, að þau eru nu komeñ í Saxt-Maala við Gud, og orðeñ honum naßhöld, so að þeirra sañarlegt Trwar, og Retts Chirstendooms Þioos kune að skyna og lysa fyrir öllum Moñum, að þeir sja meige þeirra Good-Þerk, og dyrke þeirra Födur í Himnenum. A hverium Þijma þau confirmerudu Børn vilia þar epter ganga til Guds Børds er þeim í sialfs Balld sett, og þeirra eigeñ Þyrnd og Þiðvortifs Hræringu, so og þeirra Foreldra Bilia, sem og Keñe-Fedrunum, hvað þeim synest hentast þar um. Og jafnvel þo Keñe-Madureñ eige að raðleggia Børnunum, að þau fráñveiges skule koma til að uppræðast í Catechisñi Þerdoome með öðrum Børnum, þa ma það þo vera epter þeirra eigeñ Þrijvilia. En þar til skal Keñe-Madureñ Hiartanlega amþyñia og tilskýlða öll confirmerud Børn, að þau alldrei ayn sañarlegs Þroßs og Underbrvñings gange til Guds Børds, og að þau umfræm allt kappfoste í Unñvendan og Bæn að koma þessu so til leidar, að þau nu að fyrsta siñe meige ganga þar til með Þiñelegre-Hiartans Hræringu, því það mætte Þesaka alvarlega og fröptuga Þiñþricking í þeirra Hugstot og Saxler, so leinge þau lifa: Ef fleire en ein Keñe-Madur er í Sofnudenum, þa lenfest Børnunum við Confirmationina að ganga til Skripta fyrir hverium Keñe-Maße þau vilia; en þegar þesse Þioonustugiörð er endud, skal Keñe-Madureñ, upphvetia giörvallan Sofnudiñ til Hiartanlegs Paßlætis, Þesgiörðar og Þeidurs við Gud, fyrir þa Haleitu og stöoru Rað sem þesse Børn hafa öðlast, so og til Hiartanærar fyrir Þenar fyrir þeim Hiartikærnu Børnum, að þang atíð vara meige og þerðastöduð í öllu Goodu. Framar skal Keñe-Madureñ sameigenlega uppveßia all

ra sína Elishegrenda Samvitfur ad athuga, hvorná þeir hafa hallbíd þa Eofun sem þeir forðum giordu i þeirra Skjrn, uppörve hafi þa og einni til ad umvenda sier, og epter Jesu Bilia ad verða sem Børn, Foreldrana skal hafi aaminá, ad þeir af Hiarta þacke Gude syrer sijn Børn, sírke þau i öllu goodu, og hallde þeim til ad koma i þa opena berlegu Catechisation, edur Uppfræding i Barna Lærdoomenum; Samt gange alla Eijma syrer þeim med goodum Epterðenum, og einganvegen med hneipanlegum Ordum eda Berfum, bæge þeim verduga Heilaga Anda, sem nu hvíler yfer þeirra Børnum, fra þeirra Hiortum, so hverke þeir orsake sier nie þeim Salar-Löpun, eda verða Salar-Mordingiar. Þetta allt skal hafi enda med þeirre Hiartnæmu Bæn sijn nu epterfylger.

Du eilífse og Almáttuge Gud! Fader Drottens vors Jesu Christi, og vor allra Fader, af hverium allt Faderne hefur sitt Nafn a Himne og Jorðu: Vier belgium vor Knie syrer þier, og grættbænum þijna Födurlega Elsku, med hverre þu hefur þjngad til elskad oss og vilst hier epter elska oss; Þijner Belgjörningar eru fleire, en vier getum taled þa rlettlelega, og stærre en vier kunnum þa noogsamlega ad þacka: Þad er þijn Glæfka ad vier lifum, og þijn Myssunseme, ad vier meigum vanta þetra Lijfs en þetta er: Du uppræder oss i þessu Lijfe, til ad öðlast þitt andad, sem þín Sonur hefur oss forþienad, til hvers þín Ande vijsar oss Belgjin: Vier vorum naumlega tákommur i Heimeñ, aður en þu hreinsader oss syrer Datus Þadid i Ordenu, af þeim Saurendum, sem vier færdum med oss: Du hefur losad ad vera vor Fader, og medtaka oss, sem þijns Sonar Brædur: Þu gafft oss þín Heilaga Anda i Pant og til Bissu um þín Kiærkefka og Arfleifd þeirra Heilögu, sem hiax þier er oss til þins besta, vier losum aptur a moot, ad afneita þjnum og vorum Övin, ad umfljia allt þad sem stríðer a moote þíne Djrd og vorre Velferd: Du hefur hallded þitt Löford, því vier hefum reynt þig ad vera þan besta Belgjörða-Födur allt til þessa Dags; En hvornen vier hefum hallbíd vor Heit og Löfaner, þad er þier alleina best kunnugt; Vier vitum ad sennu, ad vier erum Synduger, en þu veltst þo af fleire og stærre Syndum hiax oss, en vier sjaalfer vitum. Þegar vier bundum Sætt-Mæla við þig, en þu aptur a moot verclader Tröna i oss, og gafft oss þín Anda, vorum hier en þa Ung-Børn og kunnum ecke Handa vorra Skil, nie Footum vorum Forrad, samt var þad þier þægelegt, ad vier ei ad sjdur, sem sinna-Børn Skoldum koma til þijn, því þu vilstdir gjöra oss vissu um þan Rett, sem vier af þíne Ræd hefum til Hinnarlfkis so framt sem vier ei sjaalfer forsonum slíkt Hjaalpræde, og gjorum oss Overduga þess eilífissa Lijffins.

Med

Med þol eckert kañ jafnaft við þína Glæsku, þa er það tilhljudelegt að þér verðe fyrir hana openberlegt Þacklæte andsynt í þínum Söfnuðe, hvern þín Sonur hefur með sínu djúrmæta Bloode, so þínu Verde keipt: Það er uandsynlegt, að það þér hefur vered lofad af þeim, sijn adrer gjördu þeirra vegna, verðe af þeim sömu Itrekad, þegar þeir vita að glóra Skyrflu a sínum Hiartans Þonkum, og þess heilður fæe skuldbunded sig við þig: Þu vor Gud ævinur Þegsemd þar með, því þu övirder ecke, jafnvel þa Þofgjörð, sem þu tilreider þér af Múne Sma. Barnaþa; Þau stirklaft í Trwíe, og bindast með þess sterkara Bände við þig: Það er ofis til Uppbyggingar, þegar þér heyrum, hvorsu þau kúna að glóra Grein æ þeirre Þon er þau hafa. Til þessara Erendagjörða hafa mörg af þínum Þornum a þessum Deige hjer samansafnaft, og ei alleinafta synt, að þau eru upprædd um þín Bília og þína Belgjörninga epter Guds Orde og þeirre omñbreittu Augsbürgisku Tætningu, heilður og eirneñ hafa þau endurnýað þa Satt. Mála, sem við þig gjördu í þeirre Hellogu Skyrn; Gef að þeirra Hjörtu epter þeña Dag að hyllest ecke nokurn, eða uockud, utañ þig alleina, og það sem þér er vel þocknanlegt. Hialpa þu þeim til að Hugleida hvað stóora Ræd þu hefur þeim andsynt í þeirre Hellogu Skyrn, þar þau, í Syndeñe geteñ og sædd, hefdu forþienad Dandañ, urdu fyrir Endurfædinguna so frelsud fra hveruþveggiu, að Syndeñ kañ ei frammar að forðenna þau, og Dandeñ ei heilður að gjöra þeim Skada, nær þau siakf vilja ecke syndga mootþrooanlega og ðeva eilijflega. Þar eige þijn Glæska yfred stoor, sem gjörde þau fullviðis um Bana Utvalninguna, jafnvel þo þu hefder længtum betre Þörn í þínum etnka Syne, fæddum fra eilijfu, í þeim Heilogu Einglum, sem aller eru þijn Þörn, þo þeir siu ecke þjins Sonar Brædur. Þu hefur fyrir Skyrnena gjört þau hluttakande í dýrðlegu Frelse þína Bana og fullviðis um þitt Fædurlega Hiarta, so og gefed þeim Rett til þess eilijfa Lijfs, og Lijfsins Coronu, og gjört þau eirneñ að Medborgurum þeirra Heilogu, og þínum Heima-Möñum; kúner þu að veita nokkrum stærre Ræd. Mundu þau kúna að vænta stærre Goodsemdar af þér eða öðrum? O Drotteñ! kú þeim að ihuga, hvað grunlaus þijn Glæska er við þau, og að græta yfer því, hvorsu lijtad þau hafa skilad af þessum þínum himneska Belgjörninge; Kú þeim að aysa sig siakf, sem Yferröðlu Mæñ fra Woodur Lijfe, hverra Hiartans Þaakla Uppæfning hefur vered vond fra Þarndoom, að því Leite, þau hafa

hafa þrælega geingud at Begum síns Hlarta, og eptir því, sem þeirra Augum hefur lítast, hverfu illa sem þeirra Hiertu og Augu hafa þess at millum víssad þeim Veigun; Gef þeim at þu þína Ráð, til að þekka og ydrast þessara Ásbrotu, hver að eru gagnstæð þínum heilaga Vilja, og at moote því, er þau hafa þér heilaglega lofad.

Þín Ráð hefur sparad þau til þessa Tíma, so þau mættu i þíns Sáf-
nadar Abeyn endurnya það Heit, a moote hverin þu toókst af þeim, þa
Stund þau voru breinsud fyrir Vatns-Raðid i Ordenn; Laat þau alla
þeirra Lífs-Daga ástunda að halda þær Lofaner, sem og eirnefi med Ugg
og Otta, fyrir því, að bregða af þeim nokkru síne, verka þeirra eigin Sál-
lubialp; Framkvæm það i þeim, að þau vilte þloona þér, sem helgar
þeirra Vilja; Verka þu það og eirnefi að þau meige utrietta það þu villst,
og þau sialf eiga að vilja, so helgar þu þeirra Vert; Og so sem þau áun
þíns Sonar, kúna öldunges eckert að giera, þau laat þau vera i þeim,
og þau i þonum, so að þau og þau meige vera eitt, líka sem þu og þau erud
eitt, að þau fyrir þau fære megnad það þau af sialfum síer i eigan Mát-
ta geta; Vertu þeirra Ungdoms Tryptunar-Meistare, so laxta þau ei
einafta af, að giera það Bonda, heildur læra að giera það Goða, so fæ
þau et allmasta Biddood a þeim fannista Hiegooma sem er i Heimen-
um, heildur leggja þar að auka Rapp at i Trúne að audsýna allar þær
chrístelegar Dygder, sem þér eru þekkanlegar, og þeim sialfum mestur
Soomer að, so að þau verda meige breiner Bristader fyrir þín Anda, sem
hefur breinsad þau i Skjirnefi, og er alltíð reidubven, að meðdeila þeim
sinnar Sáfur. Þau hafa nu goðvilninglega, og i allra vorra Abeyn,
lofad að afneita Döflenum, öllu þáns Áthæfe, og öllum þáns Verfum;
Bett þeim þína Hialp, so slíkt falle þeim alldressur Myfi; Laat þau
med alvarlegu Hatre hata alla þína Övine, so sem þeirra Salar og Sál-
lubialpar Övine. Hindra þu goode Fader, að þau nokkru síne glefe
Döflenum það Róm, að þau giera það þau vill, eða blíðe því þau Ráð-
leggur, því þáns Áthæfe er súksamlegt, og stríðer a moote þeirra Frelse,
þáns Stjorningar eru skamrarlegar, og stofna til þeirra Fordörfunar;
Laat þau ecke falla i þær Övinarens Hendur, fra hverium þu hefur þau
frelsad, heildur hialpa þeim að þloona þér i Heilagleika og Ríttlæte alla
þeirra Lífsdaga; Og þo Satan, þeirra mootstandare, gange nú kring,
þa þau þonum að svelga þau; Upplífs þeirra Skilnings Augu, so
þáns Ráðabrigg verða þeim ecke okunugt; Rítt þu þeim Skilid

Ervarðennar, ad þau i þeim sama gete wtsloectt hañs glooðande Þijhur; Eart þau af Rijsdooime þínar Dyrdar kroytuglega stírklasi, fyrer þín Anda i þeim Jára Mañe, so þín Sonur bwa meige fyrer Erwna i þeirra Hiertum, so verður hañ, sem er i þeim, meire en sa, sem er i Heimenum, og þeim at moote, þau verða stírk, og far yferuiled þad Bonda, med þínu Orde, sem hlaz þeim bygger.

Þau hafa nu Skuldbunded sig til ad trwa at þig, þín Son, þín og þíns Sonar Heilagan Anda; Hialpa þeim hveru Dag ad giera Enda at þeirra Lofunum, ad trwa at þig af öllu Hiarta, og allðrei sleppa þeirre Erw, Þau hafa þler og þínum Heilogum lofad, heildur ad þau fylgia meige þeim O. Raskanlega, O. Unnbreitanlega, og O. apturkallanlega Samleika, sem er þad Ellijfa Eljsins Ord, og B. wíjher til Ellijfs Eljs; Eart þau þeckia, ad þau giera allðrei anad betra, en giesa grandvarlegar Siactur ad því sama Hialprades Orde, hvert, so sem eitt skynande Lioos i myrkvum Stad, skíne in i þeirra Hiertu, til uppljisingar þíns Sonar Ypparlega Lærdooime; Eart þad uppljisa þeirra Stilling, Helga þeirra Bilia, og giesa þeim Rað i öllum þeirra Athofnum; Eart þad, ad þau hafa kallad þig Fædur, minna þau at þañ Heildur, sem good Børn eru skyldug ad veita so goodum Fædur; Ad þau hafa arkallad þín Son, sem er Eirn Drotten, viðhallda þeim Otta i þeirra Hiertum, hvorn Erwlynder Þienarar eiga ad veita þeim Herra, sem er Himens og Jardar Drotten; Ad þau hafa arkallad þañ Heilaga Anda, myña þau at, hvornen þau eiga ad fylgia honum, i því ad fraingaunga i öllum Samleika og at þínum Begum; Eart þau jafnframt allðrei glemma því er þau hafa swared i Dag, og so fastlega þar epter hallda, ad þau Daglega vardveite Dooima þíns Diettlaetis. Þíner Þienarar hafa med Handana upparleggingu bleffad þau, og beded þín Heilaga Anda ad auka sijnar Saxur yfer þeim og i þeim. Drotten, tañ allðrei þína Hønd, eda þín Heilaga Anda fraa þeim; Stioorna þeim, sem þínum Handa-Berkin! Utriettu þína Hønd til ad stírklia, hialpa og veria þau moote öllum þeirra Andlegum Svinnum, og laxt eingañ slísta þau wr. þíne Hende. Þau hafa nu jaxt ad þig Openberlega, ad vera sijn Gud, sem og lioost giørt ad þeim er ei O. fustugt min þig, þín Bilia, og þínnar Belglerder, hvørs vegna þeim er lofadur Wðgængur til þíns Sonar Heilaga Elskama og hañs Þjermæta Bloods, i því Hawverduga Alltarefins Sacramente. Eart þau
allðrei,

allðrei, nema vel þroöfud og underbreni, framföma til þvilljfrar Sælu-
hlaxplegar Maltstjard, heilður Hugleida hvors þau verða þar móot-
ande, og hvað epter minnekoma, ef þau mæta þar, sem Överduger Gies-
ter. Jælad þau sialfur því rietta Brvðkaups-klæde, Tilþv þau sem
þu vilt sialfur þau sien, og læt þau so taka æ moote Giædum þins
Hwis, og þeim Heilögu Slutum i þinnu Mustere, sem þau ed ætla sier ad
Lifa og Dena Desud min ad verða Slutakande i þinnu Himne og Veg-
send, og i þine Dird og Sæluhlaxp. Verka þad, þau allðrei gleyne
ad þu þesur giesed þeim Eitt Nivm i þinnu Hwse, Eitt Nasu, sem betra
er en Sona og Dætra. Hialpa þeim hvort sem þau ganga min þinn
Andpre, ad sinast i þinnu Hwse, sem þinner Heima-Men, sem og Jne og
Ute syrer því, ad verða þeckter syrer þinna Syne og Dætur, Þinn Sælu-
hlaxplega Næd age og uppfræde þau, ad fræfælast Ögudlegt Athæse,
og þær Beralldlegu Övrender, ad lifa Hreinsferduglega, Riettfædug-
lega og Gudlega i þessum Heime, So sem þau ed vænta, og eru vifs min,
ad þeim skule Eilijflega vel vegna annars Heims; Þvi nær þau þeynkia
min þig sin Skapara i þeirra Ungdoome, þa viltu og eirnein þeynkia til
þeirra til þins Besta, hier og sijdar i Timanum og Eilijfðene. Hialpa
oss öllum, Goumum og Ungum, Foreldrum sem Børnum, so Hwseband
min sem Þoomustu-Joolke, ad hugleida og syrgia hvað litlu Þacklæte vier
þesum offrad þier syrer þinna Næd oss veitta i þeirre Heilögu Skjirn,
samt hvorsu illa vier þesum gollðed þier þau dirmætu Heit, sem þa voru
giord af oss, Þin goode Heilage Ande leide oss hier epter, til ad hafa Vid-
biöod æ öllu því, sem þier misþocknast, En halida fastlega vid þig alleina;
Sierðelles læt oss allðrei med Athugalausu og Hneirlanlegu Lijferne i
Ordum, sem annaðhvort sirjida æ moote þinnun Öpenberudum Sælel-
ka, eða æ moote Soomasamleau Eldlæte, hneirla neina af þeim Smæ-
lingum, og Unglingum, sem kunn ad vera hial oss, því þa mættum vier
Örsaka ei alleina verum, heilður og so þeirra Sælum Eilijfa Jordierf-
um. Strijd med og syrer þinna sirjðande Kyrku, hvörrar Limer þeir
eru, sem i Dag hafa Öpenberlega giert sijn Trwar-Jætning; Þitt
Heilaga Ord, og þinn Hæverdugu Sacramenta vidhaldest hial oss, æn
minstu Umþreitingar til Beralldarennar Enda, ad vier syrer þad hvör-
tveggja mættum allt'jd kemast þier nær og nær. Þin Smurde, Þor
Ufra Nædugaste Urfa-Herra og Kongur, Kongu ÖRISZJAN
Slotte, sie og vere Blesadur af þier nu og sijdar meir, i þessare og þeirre

tile

Tilkomande Veröldu; Lat Hañ uppfkiera Hvortu, lifka elrneñ af þessa Dags Uttriettingu, so ad Hañ alla þa, sem Endurnyad hafa sína Skjarnar-Lofun, reyna meige gooda og hljðna Þegna, er vita ad hvort þa, sem Ottast Gud, skal heidra Kongen. BLOOD Elife og Lucku, blood Sooma og Heidre, blood öllum þínum Gooda ad vera hia og yfer Heñar Majestet, Þorre Allra-Naðugustu Drottningu, SOPHAN MABDEN, Heñar Veiger stadfestest i þínum Otta, þín Villsie Heñar Majestets Villsie, og lat allðrei af ad gieska Heñe nýa Vitnisburde um þína Guddoomlega Elfu! Hañs Konunglegu Hæheit, Þor Naðugaste Arfa-Þrín og Herra, Þrín ÞRÍÐERJES, Saint Bardar Þor Konunglegu Princestur, síne vid hvort Foot-Mal Þau ganga, þig, sem Begviðara, og þína Myssun, sem Baratekt; Þu þu i Þeirra Hjörtu, og lat Þau hvílast a þínum Þrumum. Gier vel vid Þad gíðvalla Konunglega Arfa-Hivs; Gíð þu Þad med þíne Nað, og au 'tu þínar Blessanar yfer Þvi! Lat ad þer allan Christendomeñ! Zeittu Aldstod og Forsbar þessum Ríkið og Þendum, samt hvortu einum Jábbyggjara i þeim; Gies ofþ Frid allt um þrín, en allra hellst vid þig! Þardveittu ofþ frá namum Stíðdomeñ, En síerðeiles frá þeirre Synd, sem saugar vorar Sæler! Utþíttu Þraude til allra Hwngdræ Múña! Uthelltu Huggun i allra Sorgbíteña Hjörtu! Þín Hønd forsbare allar Eekur, Þadurlausa og Yfergiesna. Þitt Muga síare fyrer Þegfarendum! Þín Blessan fylge þeim er leita sínar Utvín! Þitt Heilaga Ord umvende þeim Syndu! Þín Þendanleg Myssun take þa umvendu til Naðar! Þerkadu þad, ad Særum þeirra Stíðu vel líðe! Og víða þíne síðurstu Andvorpum þeirra sem deya i Þrívne, Þelgen til þíns Híarta! Gies ofþ öllum meir en vier hofum umbeded, samt meir en vier skynum ad bidia! Þardveittu allan vorn Anda, og Sæl, og Lífama Þstraffanlega allt til vors ÞRottenes Jesu Christi Tilkomu, Amen, I Jesu Nafne Amen.

Síðan lefest Gader vor, Og Blessunar-Orð: Og ad endudu þessu Heilaga Þerfe, syngest Herra Gud i Himeríke etc: Þar eptir skal lesast af Þíafnamum þu venituga Þan i Roov-Þyrnum, þvar med öll Guds Þíoonustugíord i þad síñ skal vera lyktud og a Enda.

12. Þad Keñe-Meñena aðrærer, sem Confirmationena skulu Handtiera; Þa meiga Þorelðræner i þeim Stodum, þvar ed fleire eru en ein Keñe-Maður, (En hvort ecke nema ein Keñe-Maður er, þar heildur hañ bæde Yferþerfluna og Confirmationena) þvi raða, ad senda síñ Þorn, hvortu Keñe-Mañe þeir víska; Sa þín same

under

underviise Børnunum heima í sínu Húse; En við Confirmationena yferheyre hvar eini Keiſe-Madur þau Børn, sem hann hefur uppfærðe, og það eptir þeim Förgaungu Retti, sem er milli þeirra í Tillite þeirra Embætti; Sa eine laute þáñ añañ haſa Tíſi ma þar til; Sa eine confirmerar einu síne, hiñ añañ eðruſíne. Í þeim Stodum hvar það hefur vered Venia hjiagad til að geſa nockud fyrir þeirra Yferheyrfu, sem í fyrſta ſíñ vilja ganga til Guds Bords, þar ma en nu framveigis ſiehver Keiſe-Madur nloota þeſs fyrir ſitt Dmak, þo med því moote að vægi ſie þeim Fartaku; En í þeim Stodum, hvar líkft hefur eke vered hjiagad til Venia, þar ma Sofnudenum eke ofþjiagia med neinum nijum Alogum; Skal það eigenlega hier med ſtilaſt og athugaſt, að þetta Heilaga Berf ſkulu Keiſe-Meſierner í öllum kringum ſtöðum lada og giora til Saſnadarens Uppbyggjngar, en Tilheyrendurner hegde ſie að medað ſem endrar nær, med Heilagre Gudræktne; Hier eptir ſkulu allar Vidkomendur í allre Undergeſne ſie hegda, og giora eke hier a moote, eptir því ſem fyrirſkrifað ſtendur, nockra Hindrun, edur Baga í neñi Marta, vilſie þeir ei miſſa Bora Holuſtu og Rað: Bioodum vier og ſkipum hier med Borum Scatholder í voru Ríke Norveg, Greiſum, Stiſt, Beſalnings Moðum, ſreij, Herrum, Biſkupum, Ammonum Lands-Doomurum, Fog-Moðum, Præſidentum, Borg-Meſturum og Raði, Fogetum og öllum öðrum ſem þeſſe Bor Forordninga med underþriktu Boru Cancellie Signeti tilſend verdur, að þeir hana a tilhljudegum Stodum, ſem og eigneñ af Predikunar-Stoolnum, öllum til ept-er-Rettingar, ſtrax laute leſa og augliſa.

Utgefeñ af Boru Slotte Friderichs-Bergi þáñ 13. Januari Anno 1736.

Under Borre Konunglegre Hønd og Signeti.

Chriſtian R.

LS

Þotti Þarði í Forordninguke, ſe alldeileð omfibreitt; Skulu Preſtarnir hier med vita, að laga Danagiordena fyrir Þáñs Kongl. Majest. og því Konungl. Alfa-Húſe, ſo ſem þeim er aður, Þáñs Kongl. Majest. Alfa-Raðugaſta Beſalning, Alfa-underdanugaſt til Vinndar giefen.

HALLDOR BARNHOFSE. SON.

B 5

EXTRACT

EXTRACT

Alf

Det Kongelige Allra-Nadugasta RESCRIPT

Om

CONFIRMATION.

EN A,

Nær og hvoru hun eige hallden ad verda i baadum Eriptum
Skalhollts og Hoola i Islande.

Daterud aa Hirsch-Hoolms Glote paan 29. Maati Anno 1744.

Christian hiin Siotte af

Guds Naad, Kongur i Danmark og Norge, Vinda og
Santia, Hertoge i Slesviff, Holstein, Stormarn og Ditmarsken,
Greife i Oldenborg og Delmenhorst. Med hvi Bier hofum ordet aafkonia,
ad jafndel hett Vor Allra-Nadugasta Forordning um Ungdommens Confirmation
og Stadfesting i siike Skjærnat-Naad, hvor wtgeineen er baan 13. Januarii 1736. Ept
er pad hun hofur vered sinveit aa Islandu, sie ad sohu introducerud allstadar i Is-
lande, so og vissir Sunudagar, Saa naeste fyrer Urbanus Messu, og eins hiin naeste fyr-
er Michaelis Messu hafe har til vered artlader, same hafe pad ho vidbored, ad nocker
Prestar har i Lande hafe confirmerad Born Sunudagen Quasimodogeniti, og ad-
rer aa Sunudagen fyrer Urbanus Messu; Pa hofum Bier Allra-Nadugast funded
pad Gott vera, ad giora Skipun og Skickun til hese, ad har verde Eitt Uniformiter i
hessu mikla Verke um allt Landet, so sem Bier og Allra-Nadugast Skipun og Skick-
un paanig sem Eptersfolger:

1. Skal Confirmationen framfara og halldenn vera í Skafholtes og Hoola Biskups Dæmi í Íslande, Sunudagen fyrir Urbanus Messu; En hvor Söfnuð-erner eru stóorr, skal hun og so halldast Sunudagen fyrir Michaelis Messu.

2. Nær það viðber, að mikil Övædur, Fimk, Vatna-Þortur og aðrir þvilist hindrar Söfnuðinn að fara til Ryrkiunnar að þeim tiltekna Deige, þa skal Confirmationen halldast að næsta Sunudeige þar eptir.

3. Med því þess giesst Naun, að Bornei gietu Öpstinnes ecke komest til aðrar Ryrkiu fyrir Vatnsföllum edur öðrum Lög-mætum Hindrunum, og það sijnest að vera hentugast, að Confirmationen skied i þeirre Söfn, hvor Bornei eiga heima, til þess að ssa Söfnuður hase og so Rysfemd þar af. Þa er það Allra-Naðugast leift þeim Prestum, sem hafa Eina edur fleire Annex-Ryrkiur, að confirmera þau Ung-Messe i þeirre sömu Annex-Ryrkiu, sem eru Präparerud til Confirmation, að næsta Sunudeige eptir þa Daga sem til eru tekner i Fyrsta Poste, Og hvor þar eru fleire en Ein Annexia, þa að Pridia Sunudeige þar eptir.

4. Allir Prestar skulu eptir þeim 4. Artic. i confirmations-Forordningunne gietu þess nafnvæmle, og med allre Vandlæting, Sierhver i sijnun Kalle og Embætte, að það sem Bornei, er eiga að Confirmeraast, svara til Spurninga i þeirra Christendooms Þeckingu, sie ecke einunges innsaled i Rysfennu að Skilnings og Athuga, heildur skulu þeir, eptir Hliodan þess samia Articula, kienia þeim þanig, að þau gete seinged Eina lifande Þecking, og framkvæme það sem þau lært hafa, til Rysfemda og Christendooms Þöknar i Verfenu, til þess, að Ungdömmurei, þa Guds Samde verda inprentud hiaa honum med Alvorugiesne, kynne að uppvekiast til að giesa Samleiknum Rvöm, og að eptersylgia honum i Lifnade og Framferde, Einnig að hann saxe rietta Ufbreiting Diartans og Hugsförsens. Og med því það er kunnugt, að ssa Öfidur hefur vered næsta algeingenn, að taka Born so una til Confirmation, að þau hafa vered 9. 10. 11. edur 12. Ara, eins og þau hafa og hijnagad til vered teken til Altars, þa vilium Bier Allra-Naðugast, að Eitt Barn skule að minsta Koste hafa naad þeim Aldre, forr en það leitar Confirmation, að taka meige, að það giete athugad med goodre Eptertekt, hverfu Heilag og Haavigtugt það sie, sem hier giorrest.

5. So að Ungdömmurei meige uppvekiast til að vilia læra med Kost-læfne að lesa, að Book, þa vilium Bier Allra-Naðugast, að Eitt Barn að minsta Koste, hvor ein hvor er læs til Heimilis hiaa Foreldrum þeirra, Hvsbændum edur Naafömmum, lære að lesa a Book, aðurei það kienur til Confirmation.

6. Það skal skipa Prestunum i hvernuvegaia Stipte, að sierhver ein af þeim strax wtvege sier eina Book að skrifa þa i sem hafa vered tekner til Confirmation, hvad þeir

og þeirra Epterskemndur i Embættenu skulu jafnan gjöra þaðan i fræ.

7. Prestarner i hvorutvegaia Biskups Dæme skulu laita Biskupen vita af hvoru
lu Ate hvorfu moga Børn ad hase vered confirmerud i siethvers Sooken, so eg. hvor
er, og hvorfu leinge Eitt og Siethvert hase þeiged Uppfræding af Prestenum, so ad Bisk
upen hase vitad þegar Hentugleiken so fellur, hvada Grundvöll Bærned hase feinged
af reim Tima; Hvar spyrer Børn þau sem hafa vered confirmerud, skul aan allra
Undanbragda koma til Ræfni þegar Biskupen vifiterar i Siethverium Stad, til
þess, ad þvi eior verde vitad, hvort Børre Allra-Naðugustu Skikun hase Allra-
Underdanugast vered eptersifad i øllum Greinum, etc.

Skrifad af Hirsch-Hoolms Stote þan 29. Maji Anno 1744.

Under Børre Konungl. Hende og Signete.

Christian R.

(S. S.)

J. L. v. Heltstein.

Ad þetta he rækt ekstraherad og translaterad epter sinum Original af þvi Kongl. Allra-Naðu-
ngasta Reskripte, sem aa ad greymast i hvorutvegaia Epters. Ristu Skoolholts og Hoola.

Reskr. Skoolholte þan 5. Augusti Anno 1744.

LUDVIG HANBOE.

